

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce: diplomová

Posudek: vedoucího

Práci hodnotila: PhDr. Jaroslava Nováková, Ph.D.

Práci předložil(a): Jana Skrbková

Název práce: Sfumato versus analyticko-syntetická metoda čtení

1. Cíl práce

Předkládaná diplomová práce se zabývá současnými metodami prvopočátečního čtení. Za cíl si klade porovnat dvě z metod – Sfumato a analyticko-syntetickou metodu čtení – které vycházejí z podobných principů. Dílčím cílem praktické části pak bylo získání terénních dat vypovídajících o zkušenostech pedagogů s těmito metodami.

Stanovené cíle byly splněny.

2. Obsahové zpracování

Diplomovou práci tvoří úvod, šest vlastních kapitol, závěr, seznam použité literatury, resumé a přílohy.

Autorka v úvodu vymezuje téma práce, její cíle, strukturu práce, kde připomíná i stěžejní zdroje, o něž se opírá v teoretické části, a dále stručně naznačuje užití metody.

První teoretická kapitola řeší problematiku čtenářské gramotnosti v určitém nadhledu, připomíná důležitost čtení a čtenářství pro život člověka. Dotýká se jak problematiky techniky čtení, tak čtení s porozuměním, přičemž neopomene připomenout klesající úroveň čtenářské gramotnosti u českých dětí. Součástí kapitoly je i stručné představení užívaných metod při nácviku čtení v současném českém školství. Zatím jde o první, řekněme povrchní seznámení s metodou analyticko-syntetickou a metodou Sfumato, dále pak seznámení s metodou globální a genetickou. Těmto dvěma posledně jmenovaným metodám se autorka již dále nevěnuje, slouží jí jen jako jakýsi rámec pro vymezení pozice sledovaných metod v současné české škole.

Další dvě kapitoly se již věnují vybraným metodám. Už na první pohled je zřejmé, že není oběma metodám vymezen stejný prostor. Metodu analyticko-syntetickou představuje diplomantka na 4,5 stranách, zatímco metodu Sfumato rozebírá velmi podrobně na téměř 16 stranách. Nepoměr je tedy značný. Tento fakt vychází zřejmě jednak z toho, že se předpokládá všeobecná znalost metody analyticko-syntetické, a zejména všeobecná neznalost metody Sfumato. A jednak diplomantka je pedagogem praktikujícím metodu Sfumato a cítí potřebu podrobněji obeznámit čtenáře s detaily této metody, o jejímž přínosu na základě svých osobních zkušeností je přesvědčena. Cítí, že není metoda ještě zakotvena ve všeobecném povědomí učitelů, že pokud ji znají, tak spíše jako pojem, ale podrobnosti o užívání této metody jsou učitelům často neznámé. Diplomantka si uvědomuje, že je to dáno situací, kdy nelze metodu všeobecně použít, jedná se o autorskou záležitost a je třeba respektovat autorská práva, čímž se užití této metody stává po ekonomické stránce nákladné. Diplomantka se tedy snaží situaci do jisté míry vykompenzovat popisem detailů této metody, a vyvážit tak všeobecné povědomí o jedné metodě a všeobecně nedostupné informace o

metodě druhé. U analyticko-syntetické metody tedy připomíná metodické zásady a popisuje jednotlivé etapy výuky čtení. U metody Sfumato diplomantka podrobně popisuje principy, na nichž metoda stojí. Všímá si stejné podstaty jako u metody analyticko-syntetické, zároveň však zdůrazňuje odlišnosti, které jsou specifiky této metody. Dále vysvětluje metodické zásady metody Sfumato a velmi podrobně zachycuje etapy výuky čtení. Protože je pro tuto metodu důležitá zvuková složka, doplňuje autorka text potřebnými obrázky, které zpřesňují samotný výklad.

Diplomantka si ve své praxi povšimla, že každá z metod klade odlišné nároky na osobnost samotného učitele. Tyto zkušenosti formulovala na podkladě teoretických znalostí v páté kapitole DP. Je to velmi zajímavá, byť stručná kapitola, která zřejmě nemůže přinést kýžený efekt, protože pro demonstraci zjištěných údajů by bylo potřeba zhlédnout videonahrávky. Nelze upřít, že má diplomantka pravdu, jen text prostě nenabízí možnost člověku neobeznámenému představit si uváděné rozdíly.

Další kapitola představuje výukové plány obou metod, jež následně srovnává. Pro přehlednost pak uspořádala diplomantka celkové porovnání metod do tabulky, která završuje dosavadní část práce.

Poslední část práce se pak věnuje šetření v terénu, které mělo, byť jen ukázkově, zjistit, jaká situace panuje v realitě, co se týče užití metod, jejich svobodný výběr atd. Autorka zjištěná fakta zanáší do přehledných tabulek. Vzhledem k počtu respondentů se nejedná o důležité informace, zarážející je jen počet pedagogů bez patřičného vzdělání.

V závěru velmi přesně autorka shrnuje shody a rozdíly obou metod a popisuje také vztah, který mezi nimi panuje. Rovněž připomíná možnosti, které obě metody žákům nabízejí, a to i žákům s pomalejším tempem při nácvičce čtení, a naopak žákům nadaným.

3. Formální úprava

Forma práce odpovídá co do kvality obsahu práce. Autorce se bohužel v závěrečné etapě kontroly DP nepodařilo odstranit veškeré překlipy a jiné drobné nedostatky na úrovni jazykové a stylistické; jedná se ale o drobnosti, které nesnižují celkovou úroveň práce.

4. Stručný komentář hodnotitele

Je třeba zdůraznit, že při samotné tvorbě DP byla diplomantka aktivní, samostatná a bylo zřejmé, že se jedná o téma, které ji osobně velmi zajímá a na němž je i profesně zainteresována. Svě zkušenosti promítla do své práce, přičemž zůstala v rovině objektivní a nesnížila se k subjektivnímu nadšení z jedné z metod. Tím výrazně přispěla k celkové hodnotě předkládané práce.

5. Otázky a připomínky doporučené k bližšímu vysvětlení při obhajobě

1. Vysvětlíte prosím, pro jaké začínající čtenáře byste využila metodu Sfumato a proč.

6. Navrhovaná známka: v ý b o r n ě

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Datum: 6. 6. 2019

Podpis:

PhDr. Jaroslava Nováková, Ph.D.
KČJ FPE ZČU